

VERES PÉTER
HA NEM LEHETTÉL SZÁLFA

Kapaszkodj meg ebbe a földbe erősen, magyarom,
ha nem lehettél szálfa, legyél hát cserje, vagy legyél
csak gyom.

Nézd a tarackot,
nem árthat annak se aszály, se árvíz, se fagy, se tűz,
hiába perzselik azt fönt s hiába vagdalják alatt.
Tavasszal nem mozdul, azt hinnéd, kihalt,
pedig azalatt, ott lenn a mélyben ágakat ereszt,
acélhegyű gyökerével bejárja a sívó homokot, a görgő
kavicsot;
a sovány anyagot éppúgy, mint a buja televényt:
szorgosan furkál, terjed, telepít
s mire a tavasz virágzó füvei száraz avarrá válnak,
ő vígan zöldel újra s buja sűrűségét felmutatja a
nyárnak.

Vagy nézd a perjét,
hiába fordítja ki az eke, hiába tépi szét a kegyetlen
borona,
ahová kerül, ottragad, gyökerei mindjárt új szálakat
eresztenek,
lekötnek, tanyát vernek

s holnap a gazda szemébe nevetnek.

Ez a föld itt a tied, tartsd hát erősen, magyarom,
ha nem lehattél benne szálfá, legyél hát cserje, vagy
legyél csak gyom.

Nézd csak a tippant,
a szikes puszták apró bokrait.
Nyár végén kiégnek,
s még torsaikat is porrá veri ezernyi bírkaláb.
Tavasszal mégis kibújnak,
s pici magvakkal telt zászlóikat vígan lengetik a sovány
pusztai szelek.

Vagy nézd a szíksalátát,
a lekaszált rét ájult füvei közül kiugrik hirtelen
s ehetetlen kórójának s örök lila virágával
fenntartja az életet, a halott mezők felett.

Nézd a töviseket is:
a gyengénszúrót, a cigánymogyorót,
a gelicetövist és az ördögszekeret.
Nézd a messzire virító bogáncsot, s a ravaszúl lapuló
királydinnyét.
Hiába írtja ezeket csőszök, kerülők serege,
hiába röpködnek ellenük az írott parancsok,
nem engednek, újra és ezerszer újra visszajönnek
- és szúrnak, mert egyebet nem tehetnek.

Szúrj hát te is, de ne engedd ezt a földet, magyarom,
ha nem lehetsz már benne szálfá, legyél hát cserje,
vagy legyél csak gyom.

S hogyha nem élhetsz magadnak,
virágod legyen mérges, mint a kutyatej,
ágaid legyenek tüskések, mint a vadrózsa,
legyenek görbék, mint a galagonya,
gyümölcsöd legyen fanyar, mint a vadkökény,
vagy legyen keserű, mint a farkasalma.
Csak bőven termő bamba diófája ne legyél senkinek.
Ez a föld itt a tied, tartsd meg hát magadnak magyarom,
ha nem lehetsz már benne szálfá, legyél hát cserje, vagy
legyél csak gyom.

*

Ady Endre
A mesebeli János

Bajban van a messze város,
Gyürkőzni kell a Halállal:
Gyürkőzz, János, rohanj, János.

Királyfiak s nagy leventék,
Ha palástjukat ott-hagyták:
Rohanj, ha rongy is a mentéd.

Mesebeli király-lyánnyal
Hogyha akarsz találkozni:
Hadakozzál a Sárkánnyal.

Csak a mese s csak az átok
Tartott eddig így-úgy is még
S jók e csakok s e csalások.

Így csináltad ezt már régen,
Van egy kis tapasztalásod
Csalatásban és fenében.

De csinálod, mert csinálod,
De csináld, mert erre lettél
S ha már álltad, hát kiállod.

Vagy nem állod s megbénultan
Gunnyasztani fogsz, ha merhetsz,
Öreg bűnödön, a Multon.

Kellesz a nagy arénára
Akkor is, ha életednek
Életed lesz majd az ára.

Ha már egyszer idegenbe
Valamikor ide bujtál,
Rohanj jól kimelegedve.

A király-lyány: mese, János,
De nincs előbb a mesénél
S mese ellen minden káros.

Bajban van a messze város,
Gyürkőzni kell a Halállal:
Gyürkőzz, János, rohanj, János.

*

Ady Endre: A HŐKÖLÉS NÉPE

*Bíró Lajosnak, akivel szerencsés volt régi
találkozásom s örök a barátságom*

Ez a hőkölő harcok népe
S mosti lapulása is rávall,
Hogy az úri kiméletlenség
Rásuhintott szíjostorával.

Mindig ilyen volt: apró khánok
Révén minden igának barma,
Sohse harcolt még harcot végig,
Csak léhán és gyáván kavarta.

Erőt mutattak, erőt látott,
Vertnek született, nem verőnek.
Önerejét feledte mindig,
Sohse szegzett erőt erőnek.

Betyár urai így nevelték,
Nem rúg vissza, csak búsan átkoz
S ki egyszer rugott a magyarba,
Szinte kedvet kap a rugáshoz.

Ma is itt ül lomhán, petyhüdtén,
Fejét, jussát, szívét kobozzák
S ha néhányan nem kiáltoznánk,
Azt se tudná, hogy őt pofozzák.

Csak a Csodák-Ura meglátná
Végre ezt a szájalmas népet,
Adna neki csak egy dárdányi,
Úri, kis kíméletlenséget.

Hogy néhány maradt sereghajtó
Törötte, fogyva azt ne vallja:
Ezért a népért ugysis is mindegy,
Ebsorsot akar, hát - akarja.

.

.